

Parlamentul
Republicii Moldova

CSPNg nr. 420
14. 11. 2018

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

DECIZIE asupra audierilor privind fenomenul corupției în sistemul învățământului

În temeiul Hotărârii Parlamentului privind domeniile de activitate ale comisiilor permanente ale Parlamentului nr. 48/2009, art. 27 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 și Planului de acțiuni al Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică pentru anul 2018, la 7 noiembrie 2018 Comisia securitate națională apărare și ordine publică a organizat audieri a Centrului Național Anticorupție și Ministerului educației, culturii și cercetării privind fenomenul corupției în sistemul învățământului.

Conform informațiilor aferente audierilor date se constată:

În ultimele două Strategii naționale anticorupție sectorul educațional a fost atestat ca fiind vulnerabil la riscurile de corupție.

Analiza și evaluarea problemelor specifice în sectorul educațional impune necesitatea aplicării instrumentelor de prevenire anticorupție, precum: activitățile de educație, sensibilizare și informare a tuturor actorilor implicați în acest domeniu – cadre didactice, părinți, elevi, studenți, mass-media etc.

Învățământul general, din care fac parte: educația timpurie (grădinițe), învățământul primar, gimnazial, liceal, profesional tehnic este afectat de riscuri și vulnerabilități de corupție în următoarele procese de activitate:

- înscrierea/admiterea copiilor/elevilor în instituțiile de învățământ;
- comunicarea în procesul educațional, cadre didactice/manageri – părinți (*implicarea părinților, prin metode directe sau indirecte în procesul de susținere financiară a activităților și necesităților instituțiilor de învățământ*);
- desfășurarea și evaluarea în cadrul procesului de instruire și a examenelor de bacalaureat;
- asigurarea principiului transparenței activității instituțiilor de învățământ.

În acest context, Centrul Național Anticorupție a enumerat un șir de riscuri, principalele fiind:

- organizarea proceselor de colectare de la părinți sau elevi a unor foloase materiale și altor avantaje necuvenite prin impunerea instituirii fondurilor de acumulare a mijloacelor financiare;

- determinarea, condiționarea și/sau impunerea instituirii Asociațiilor părintești/comitetelor de sprijin neînregistrate conform legislației;
- colectarea plăților neformale pentru fondul clasei, fondul școlii, reparație curentă/capitală și echipamente, cadouri cu ocazia diferitor manifestări și sărbători, caiete cu evaluări, teste, lucrări practice și de laborator etc;
- imixtiunea directă sau indirectă, sub orice formă a directorilor/managerilor instituțiilor de învățământ și cadrelor didactice în activitatea Asociațiilor obștești (de părinți);
- impunerea și/sau condiționarea unor activități extra curriculare contra plată, cadouri, servicii sau altor favoruri;
- impunerea și/sau condiționarea procurării de manuale care nu sunt incluse în schema de închiriere și/ sau a materialelor didactice auxiliare;
- favorizarea elevilor în procesul de susținere a bacalaureatului;
- tolerarea fraudei academice;
- fraudarea evaluărilor de orice tip contra bani, servicii sau alte foloase materiale sau avantaje necuvenite;
- favoritismul în procesele de instruire și de evaluare.

Cu referire la învățământul superior, reprezentat de instituțiile superioare de învățământ, s-a menționat despre riscurile și vulnerabilități evidențiate pe următoarele procese:

- fraudarea procesului de elaborare și susținere a tezelor, a examenelor de absolvire în instituțiile de învățământ de toate nivelurile;
- lipsa de onestitate academică, facilitată de absența unor norme de etică uniforme cu privire la înșelăciunea academică și de resursele limitate ale cadrelor din instituțiile de nivel superior de a evalua și de a detecta prezența acesteia;
- incidente de integritate consumate.

Potrivit statisticilor prezentate de Centrul Național Anticorupție în cadrul audierilor, au fost inițiate 24 de cauze penale în privința subiecților sau pe fapte de corupție și conexe corupției, dintre care 6 cauze penale pornite pe faptul corupției pasive, 6 – abuz de putere sau abuzul de serviciu, 5 – trafic de influență, 3 – fals în acte publice, 1 – corupție activă.

Potrivit directorului Bogdan Zumbreanu, Centrul Național Anticorupție, în limita competențelor, desfășoară în continuare activități ce se impun pentru a preveni și combate eficient fenomenul corupției sub toate aspectele de manifestare din domeniul educației.

Ministerul educației, culturii și cercetării a comunicat că rolul sectorului educațional se conturează a fi unul esențial pentru asigurarea implementării politicilor de integritate și anticorupție, or însăși misiunea educativă obligă personalul din învățământ să demonstreze toleranță zero la corupție.

Nu există acte normative care ar admite sau recomanda colectarea de la părinți a unor sume bănești în cadrul instituției de învățământ, în alte scopuri decât cele prevăzute de legislație. Prin ordine ale ministrului, s-a dispus instituțiilor de învățământ:

- să expună la vedere ordinele și circularele ministerului cu privire la interzicerea colectărilor ilicite de bani în instituțiile de învățământ general;
- să facă transparent bugetul instituției și cheltuielile realizate prin afișarea acestora și/ sau informarea/ discutarea în cadrul ședințelor cu părinții;
- să implice părinții, asociațiile părintești (sau orice alte forme de organizare a părinților) în elaborarea și gestionarea bugetului instituției;
- să afișeze pe panoul informațional și să discute cu părinții, asociațiile de părinți datele cu privire la necesitățile instituției și rata de acoperire a acestora cu mijloacele bugetare;
- să transparentizeze colaborarea cu asociațiile părintești (sau alte forme de organizare a părinților) prin afișarea obiectivelor propuse și a rezultatelor obținute, inclusiv a cheltuielilor.

Descrierea problemelor specifice sectorului educațional la compartimentul acțiuni anticorupție, în mod adiacent, impune evidențierea faptului că educația este cel mai eficient mijloc în prevenirea acestui fenomen antisocial pentru tânăra generație, iar prin intermediul lor și pentru părinți/ alți reprezentanți legali ai copilului. Astfel, educația pentru integritate și anticorupție poate să contribuie în mod cert la formarea unui comportament bazat pe justiție, dreptate, echitate, integritate – valori ale cetățeanului activ și responsabil.

Ca urmare a audierii rapoartelor Centrului Național Anticorupție și Ministerului educației, culturii și cercetării, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a DECIS:

1. Se ia act de rapoartele Centrului Național Anticorupție și ale Ministerului educației, culturii și cercetării.
2. Se recomandă Centrului Național Anticorupție și Ministerului educației, culturii și cercetării:
  - verificarea legalității constituirii Asociațiilor părintești și a gestionării eficiente și transparente a mijloacelor financiare acumulate exclusiv în urma donațiilor benevole;
  - aplicarea acțiunilor de prevenire și combatere a fenomenului colectărilor plăților informale în instituțiile de învățământ;
  - implementarea mecanismelor de prevenire a corupției în cadrul sesiunilor de teze semestriale și de examene în învățământul general (platformelor/softurilor anti plagiat în universități);
  - implementarea mecanismelor de prevenire a corupției în cadrul olimpiadelor școlare;
  - implicarea tinerilor în activități de prevenire a corupției;
  - semnarea Acordului de colaborare între Centrul Național Anticorupție și Ministerul educației, culturii și cercetării, în scopul prevenirii și combaterii corupției, fortificării integrității cadrelor didactice promovării standardelor de integritate în societate.

- să desfășoare activități, în limita competențelor atribuite, ce se impun pentru a preveni și combate eficient fenomenul corupției sub toate aspectele de manifestare din domeniul educației.
3. Se recomandă Ministerului educației, culturii și cercetării:
- îmbunătățirea practicilor de înscriere a copiilor în instituțiile de educație timpurie, prin intermediul sistemelor informaționale;
  - asigurarea transparenței rapoartelor financiare ale instituțiilor de învățământ;
  - asigurarea evidenței transparente a bunurilor donate;
  - aprobarea codurilor de etică și deontologie profesională;
  - introducerea unui curs în instituțiile de învățământ de toate nivelurile despre riscurile corupției în educație;
  - aprobarea și implementarea planului sectorial anticorupție în domeniul educației.
4. Să fie informat Guvernul Republicii Moldova despre prezenta Decizie.
5. Autoritățile menționate în această Decizie va informa semestrial Comisia securitate națională, apărare și ordine publică despre acțiunile întreprinse.

Eugen CARPOV
Președintele Comisiei
securitate națională,
apărare și ordine publică